

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M.**, bývajúcej v B.K., zastúpenej JUDr. B., advokátkou so sídlom v B., proti žalovanému **S.**, so sídlom v B., zastúpeným Advokátskou kanceláriou L., so sídlom v B., **o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou**, vedenej na Okresnom súde B. pod sp. zn. 10 Cpr 1/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 23. júla 2014 sp. zn. 15 CoPr 5/2014, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 23. júla 2014 sp. zn. 15 CoPr 5/2014 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd B. medzirozsudkom z 1. apríla 2014 č.k. 10 Cpr 1/2014-43 určil, že skončenie pracovného pomeru účastníkov výpoveďou z 26. septembra 2013 je neplatné a pracovný pomer účastníkov naďalej trvá. V odôvodnení uviedol, že žalovaný rozviazal so žalobkyňou pracovný pomer výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Súd prvého stupňa mal po vykonaní dokazovania za nesporné, že po dlhodobej práceneschopnosti sa žalobkyňa stala invalidnou už od 16. júla 2013, o čom svedčí nielen potvrdenie S. o invalidite a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zo 16. septembra 2013, ale i rozhodnutie S. č. X. zo 7. októbra 2013 a že žalovaný nespochybnil, že mu žalobkyňa potvrdenie o invalidite zo 16. septembra 2013 odovzdala už 17. septembra 2013. Poznamenal, že v čase výpovede po dlhšie trvajúcej práceneschopnosti a prevzatí potvrdenia o invalidite si žalovaný (ktorý je zdravotným zariadením) musel byť vedomý, že žalobkyňa je zamestnancom so zdravotným postihnutím a ukončenie správneho konania o priznaní invalidného dôchodku je len otázkou času. Striktné vyžadovanie právoplatného skončenia správneho konania, v ktorom sa invalidita určuje spätne, považoval súd prvého

stupňa za neprimerane formalistické, odporujúce účelu ducha zákona, ktorý v tomto prípade chráni osoby so zdravotným postihnutím. Na základe uvedeného konštatoval, že žalovaný bol povinný pri výpovedi žalobkyni vyžiadať súhlas príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, a preto je výpoveď bez tohto súhlasu neplatná. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd návrhu žalobkyne čo do základu vyhovel.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 23. júla 2014 sp. zn. 15 CoPr 5/2014 medzitýmny rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa. Poznamenal, že súd prvého stupňa v danej veci vykonal dostatočné dokazovanie a na základe takto vykonaného dokazovania dostatočne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Aj podľa názoru odvolacieho súdu z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobkyňa bola v čase dania výpovede zamestnancom so zdravotným postihnutím, ktorú skutočnosť svojmu zamestnávateľovi preukázala v zmysle § 40 ods. 8 Zákonníka práce 17. septembra 2013, keď odovzdala žalovanému - svojmu zamestnávateľovi Potvrdenie o invalidite a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zo 16. septembra 2013, ktoré vydala S., pobočka B.. Poznamenal, že z uvedeného potvrdenia jasne vyplýva, že žalobkyňa bola uznaná invalidnou s dátumom vzniku invalidity od 16. júla 2013 a miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola u nej určená na 60%. Žalovaný teda v čase dania výpovede žalobkyni vedel, že je zamestnancom zdravotne ťažko postihnutým, a preto mal žalovaný postupovať v zmysle § 66 Zákonníka práce a pred daním výpovede prerokovať uvedenú výpoveď s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Vzhľadom na to, že žalovaný takto nekonal, výpoveď je neplatná. Postup žalovaného voči žalobkyni, keď vyžadoval striktne od žalobkyne predloženie rozhodnutia o invalidnom dôchodku, bol príliš formalistický, naviac, aj vzhľadom na to, že žalobkyňa v konaní preukázala rozhodnutie S., ústredie B., zo 7. októbra 2013 ohľadom priznaného invalidného dôchodku v sume 185,- eur mesačne s tým, že nárok na invalidný dôchodok žalobkyni vznikol 16. júla 2013. Uvedené rozhodnutie S. plne korešponduje s potvrdením o invalidite zo 16. septembra 2013, ktoré predložila žalovanému ako svojmu zamestnávateľovi žalobkyňa, čím si splnila svoju oznamovaciu povinnosť s poukazom na § 40 ods. 8 Zákonníka práce. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.).

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a podľa povahy veci aj rozhodnutie

súdu prvého stupňa. Mal za to, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je nedostatočné, neposkytuje presvedčivú argumentáciu v prospech právneho záveru vysloveného v napadnutom rozsudku a vychádza z nepodložených záverov odvolacieho súdu, ktoré si osvojil v rozpore so zisteným skutkovým stavom, čo spôsobilo arbitrárnosť napadnutého rozsudku. Uviedol, že odvolací súd nesprávne aplikoval právny predpis, síce za použitia správneho ustanovenia zákona, toto ale nesprávne interpretoval, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil. Poznamenal, že tak súd prvého stupňa medzirozsudkom ako aj odvolací súd napadnutým rozhodnutím porušili žalovaného základné právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, keďže nerozhodovali podľa platnej a účinnej právnej úpravy, ale svoje rozhodnutia založili na subjektívnych dohadoch o tom, ako „mal“ žalovaný postupovať, hoci na to nebol zákonný dôvod. Namietal, že odvolací súd v danej veci neuplatnil ústavne súladný výklad § 40 ods. 8 Zákonníka práce, keďže sa odklonil od zrejmeho obsahu tohto ustanovenia a interpretoval ho jednostranne len v prospech jedného účastníka, čo nemožno považovať za postup v súlade s ústavou. Konštatoval, že v prípade § 40 ods. 8 Zákonníka práce ide o zrozumiteľne a jednoznačne formulované ustanovenie, ktorého účelom a zmyslom je predovšetkým zabezpečenie právnej istoty zamestnávateľa, ktorý je aj primárnym adresátom, aby vedel, či má postupovať podľa § 66 Zákonníka práce a kedy tak má urobiť.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie žalovaného odmietnuť a priznať jej trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol

zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Žalovaný dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t. j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Vychádzajúc z obsahu dovolania sa dovolací súd osobitne zameral na skúmanie otázky, či postupom alebo rozhodnutím odvolacieho súdu bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie jeho procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu konania, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Takáto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach

právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Z hľadiska posúdenia existencie procesnej vady podľa § 237 písm. f/ O. s. p. ako dôvodu zakladajúceho prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (v danej veci proti potvrdzujúcemu rozsudku) nie je pritom významný subjektívny názor dovolateľa, že v konaní k takejto vade došlo, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne takouto vadou zaťažené t. j., že nastali skutočnosti, v dôsledku ktorých vada vznikla (prejavila sa) resp. nebola odstránená v postupe – rozhodnutí odvolacieho súdu.

Z obsahu spisu vyplýva, že proti medzirozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie žalovaný (č.l. 47-59 spisu), ktoré bolo odoslané žalobkyni 21. mája 2014 (úprava súdu č.l. 61 spisu). K odvolaniu sa žalobkyňa písomne vyjadrila podaním z 2. júna 2014 (č.l. 62 – 65 spisu). Uvedené vyjadrenie obsahovalo skutkovú a právnu argumentáciu. Spis bol následne predložený krajskému súdu (predkladacia správa čl. 66 spisu), ktorý po oznámení v súlade s § 156 ods. 3 O.s.p. (č.l. 68 spisu) vo veci 23. júla 2014 (č.l. 69 spisu) rozhodol. Teda vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu nebolo doručené žalovanému.

Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasťou práva na spravodlivý proces. Keďže v danej veci vyjadrenie žalobkyne nebolo doručené žalovanému, treba konštatovať, že v tejto súvislosti nebolo možné odvolacie konanie považovať za spravodlivé. Preto dovolací súd dospel k záveru, že došlo k porušeniu základného práva dovolateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 335/06), v dôsledku čoho bola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na Rozsudok ESĽP no. 16639/11, zo 7. októbra 2014 v prípade Ďurďovič a Rozsudok ESĽP z 13. júna 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel ESĽP k názoru, že aj keď

vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia.

So zreteľom na to dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľovi bola v danom prípade odňatá možnosť pred súdom konať. Dovolanie dovolateľa je preto nielen prípustné (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ale aj opodstatnené (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.).

Z vyššie uvedených dôvodov preto najvyšší súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2015

JUDr. Viera P e t r í k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová